Ion Luca Caragiale - Guvernul și modificarea art. 7

În numărul său de ieri Românul cuprinde, în trei coloane foarte interesante, un fel de profesie de credință a partidului roșu, sau mai bine zis, o declarație amoroasă în toată regula adresată cu multă căldură sferelor înalte, ce au înscris și au făcut să se înscrie în tratatul dela Berlin art. 44. Cu o zi înainte, organul prezidentului Camerii arăta că guvernul roșu, nu dela majoritate ci dela minoritate va stărui să aibă o deslegare a cestiunii israelite; a doua zi însă schimbă foaia, și în dorința d'a nu se amăgi cumva autorii tratatului și inspiratorii art. 44 asupra vederilor partidului roșu, Românul așterne trei coloane de lămuriri în această privire.

Lăsăm la o parte introducerea articolului, unde Românul se felicită că, grație guvernului roșu țara este acum sosită într'o stare politică, pe care nici cei mai geniali și mai îndrăzneți eroi ai trecutului n'ar fi cutezat s'o viseze; ceea ce este important să relevăm sunt părerile acelei foi în privința cestiunii art. 7 mai ales față cu partidul conservator.

Astăzi - zice Românul - ni se cere de întreagă Europa ca să ștergem din instituțiile noastre niște restricțiuni legislative, ce sunt cu totul contrarie spiritului tolerant al țărilor celor mai culte. Care va să zică, noi facem parte din țările cele mai culte, și Europa, în interesul nostru numai, pentru întregirea ideilor liberale în sânul Constituțiunii noastre, ne-a impus să dăm drepturi la evrei. Aceste complimente bine simțite la adresa Europei din partea organului radical, n'ar avea o semnificare atât de importantă, dacă mai la vale nu am citi:

... Datoria noastră este de a aborda, de a trata și de a resolva cât mai curând această chestiune, oricât ar fi ea de dificilă.

A căuta să ne sustragem, prin subterfugii, nu este a înlătura, ci numai a amâna și a îngroșa dificultatea...

... Dacă s'ar cerca cineva să alunge soluțiunea și de astădată, pericolul ar deveni și mai mare și mai iminent.

Negreșit că acel pericol nu va fi provocat de partida liberală... Cine a zis că trebue să ne sustragem dela cestiunea israelită prin subterfugii ? - Nimini. Toate părerile date în deosebite părți până acuma asupra acestei cestiuni, toate chipurile de soluțiune, într'un sens sau într'altul, arătate, au fost clare; despre subterfugiuri n'a fost vorba până acum nicăeri; au fost și sunt încă persoane și grupuri cari ar fi de părere, că cestiunea israelită neputând-o noi deslega acuma de zor fără a ne primejdui naționalitatea, trebue să răspundem Europei cum că deocamdată nu voim a ceda întru nimic cerinții art. 44 al tratatului; această părere extremă, bună rea, s'a enunțat clar, și tocmai fiindcă e așa de hotărîtoare în sensul negativ, nu o putem numi un subterfugiu. Însă Românului îi trebuia o întorsătură de condeiu, pentru a putea face celor interesați din lăuntru și din afară prețioasa declarație că partida roșie, care la 66 făcuse cererea de a se șterge restricția contrară spiritului tolerant al țărilor celor mai culte, nu are să

se tocmească nici acuma mult la trecerea acestei cestiuni. Când o operațiune, - zice Românul - oricât de dureroasă și de delicată, este recunoscută ca necesară, chirurgul prevăzător nu cată s'o amâne. El se teme de cangrenă.

Tot asemenea și în țară la noi partida liberală n'a pregetat niciodată de a feri corpul nostru social de cangrena ce vor să-i inoculeze adversarii ideilor liberale.

Orice or zice oamenii partidei conservatoare, în sofisticele lor raționamente, răul nu poate consista niciodată în întemeiarea și răspândirea libertăților; el provine din restricțiuni exagerate, din aplicațiunea falsificată și răstălmăcită a principielor și a dispozițiunilor liberale. Amânările continue, deviațiunile dela un scop determinat, împleticirile și confuziunea, toate aceste piedice, întrebuințate ca tactică în afacerile statului, au format mai totdeauna bagajul cu care partida conservatoare a intrat în lupte cu cea liberală din țară dela noi.

Prin urmare, cei interesați din lăuntru și din afară pentru întregirea ideilor liberale în sânul Constituției noastre, să știe că partida liberală nu pregetă de a feri corpul nostru social de cangrena, ce vor să-i inoculeze adversarii ideilor liberale (conservatorii), cari, prin sofisticele lor raționamente, vor să dovedească că răul consistă în răspândirea nemăsurată a libertăților.

Românul are nevoie să facă astăzi această denunțare în contra conservatorilor; acest organ al unui partid ce se intitulează partid național nu se rușinează a denunța Europei pe partidul adversar, că umblă să scape de soluțiunea cestiunii israelite prin subterfugii, pe când partidul liberal, având a lupta cu cel conservator, are scopul determinat de a întregi ideile liberale din Constituție.

Această denunțare nerușinată a Românului îl privește, și nu avem de loc nevoie de a ne apăra în contra ei. Nu ne importă astăzi a ști ce părere pot să-și facă în privința noastră cei interesați la deslegarea cestiunii art. 7 în folosul israeliților, după acuzările ce ne aduce organul roșu. Ne importă a ști cum anume partidul d-lor Rosetti-Brătianu-Mihălescu înțelege întregirea ideilor liberale în Constituția noastră. Aceasta ne importă a ști atât noi cât și minoritățile din Camerele de revizuire. Nu este vorba de amânări continue, de deviațiuni dela un scop determinat, de împleticiri și confuziuni nici de bagajul cu care partida conservatoare, după zisa Românului, luptă; e vorba scurt și lămurit despre ce părere are și ce soluțiune propun în cestiunea art. 7 majoritățile roșii sau guvernul lor. La această întrebare se cere un răspuns categoric, și până ce nu-l vor avea, minoritățile nu vor putea ieși din rezerva lor, oricari ar fi acuzările și denunțările roșiilor.

Această cerere o făcuse partida liberală la 1866. Cestiunea nefiind atunci înțeleasă de majoritatea națiunii, este drept a spune, că Europa, făcându-ne acum această cerere, nu pare a se preocupa așa mult de nevoile noastre economice, cât de întregirea ideilor liberale în sânul Constituțiunii noastre.